

Fagmodulbeskrivelser – Jura og EJ

STO CJ 2013

STO CMJ 2013

**Den Juridiske og Erhvervsjuridiske Kandidatud-
dannelse**

9. semester

NOTAT

Disse fagbeskrivelser omfatter udbud af valgfag
for efteråret 2015

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
2.1. Kursusfag inden for det offentligretlige / EU-retlige modul	3
2.1.1. Socialret – Børn og unge, 10 ECTS	3
2.2. Kursusfag inden for det strafferetlige modul	5
2.2.1. Videregående strafferet, 10 ECTS	5
2.2.2. Politiret, 10 ECTS	7
2.3. Kursusfag inden for det formueretlige modul	9
2.3.1. Erhvervserstatningsret, 10 ECTS	9
2.3.2. Kontraktudarbejdelse, 10 ECTS	11
2.3.3. Pengeinstitutjura, 10 ECTS	13
2.3.4. Forsikringsret, 10 ECTS	15
2.3.5. Virksomhedsoverdragelse, 10 ECTS	17
2.3.6. Erhvervslejeret, 10 ECTS	19
2.3.7. Fast ejendom, 10 ECTS (9. semester erhvervsjura)	21
2.4. Kursusfag inden for det skatteretlige modul	22
2.4.1. Moms, 10 ECTS *	22
2.5. Kursusfag inden for det procesretlige modul	24
2.5.1. Willem C. Vis International Commercial arbitration Moot (20 ECTS)	24
2.6. Engelsksprogede fag	26
2.6.1. Drafting of international contracts, 10 ECTS	26
2.6.2. CISG, 10 ECTS	28
2.7. Ikke-ECTS-givende tilbud	30
2.7.1. (Summer School) eventuelt	30
3. Erhvervsøkonomiske valgfag, 9. semester	31
3.1 Budgetlægningsdesign og incitamentsbaseret styring, 5 ECTS*	31
3.2 Business Models, 5 ECTS* (foreløbig)	35
3.3 Ledelsens informationssystemer, 5 ECTS*	39

I fag markeret med * indgår erhvervsøkonomiske elementer.

1. Indledning

I dette valgfagskatalog findes det samlede udbud af konstituerende valgfag for efteråret 2015 (E2015). Det er en forudsætning, at der er mindst 15 deltagere, for at faget oprettes.

Erhvervsøkonomi-jurastuderende på 9. semester

På 9. semester skal der vælges valgfag svarende til 30 ECTS.

De erhvervsøkonomiske fagelementer skal tilsammen udgøre **mindst 45 ECTS** på kandidatuddannelsen. De obligatoriske erhvervsøkonomiske fag på 7. og 8. semester (erhvervsøkonomi II - overgangsordning) udgør tilsammen 35 ECTS, som nedenfor er illustreret:

- Dansk og international selskabsskatteret 5 ECTS (faget tæller for 5 ECTS erhvervsøkonomiske fagelementer og 5 ECTS juridiske fagelementer)
- Strategisk styring 10 ECTS
- Finansieringsteori 10 ECTS
- Erhvervsøkonomi II 10 ECTS
- I alt 35 ECTS**

Du skal derfor vælge yderligere mindst 10 ECTS økonomisk valgfag på enten 8. eller 9. semester. Resten af dine valgfag kan være juridiske eller økonomiske efter dit eget valg.

På 9. semester kan du også følge det obligatoriske fag på jurauddannelsens 7. semester "Fast ejendom", der vægter 10 ECTS.

Valg af valgfag er bindende!

Den studerende har mulighed for at framelde sig eksamen inden for eksamenstermin. Dette får den betydning, at vedkommende ikke kan gå til hverken ordinær eller reeksamen i den pågældende eksamenstermin i valgfaget. Hvis en studerende benytter denne mulighed, er vedkommende frit stillet i forhold til valgfag i forbindelse med næste års udbud, hvor vedkommende således frit kan vælge et nyt valgfag, som erstatter det oprindelige valgfag eller på ny tilmelde sig det oprindelige valgfag. Et omvalg udløser IKKE yderligere eksamensforsøg. Brugte forsøg på det oprindelige valgfag tæller derfor med ved omvalget. Søg studievejledning, hvis ved eksamensframelding i foråret 2015, da det på nuværende tidspunkt er uklart, hvilken betydning det vil få i forhold i forhold til studiefremdriftsreglerne, der træder i kraft 1. september 2015.

Vær ligeledes opmærksom på, at studiet ikke er forpligtet til at udbyde bestemte valgfag fra semester til semester, hverken hvis en studerende dumper og skal til ny eksamen det efterfølgende år eller, hvis der ønskes omvalg. Der vil naturligvis blive udbudt reeksaminer indtil den studerende ikke har flere eksamensforsøg.

2.1. Kursusfag inden for det offentligretlige / EU-retlige modul

2.1.1. Socialret – Børn og unge, 10 ECTS

Fagets navn:	Socialret – Børn og unges retsstilling
Fagets engelske navn:	Social Law
Sprog:	Dansk
Fagets modultilknytning:	Det offentligretlige modul
Fagansvarlig:	Lektor Trine Schultz
Undervisere:	Lektorer John Klausen, Trine Schultz og Nina von Hielmcrone

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Det sociale områdes retskilder, nationalt og internationalt.
- Socialrettens systematik, hovedprincipper og grundlæggende begreber.
- Myndighedsstruktur, organisering og styring.
- Børns rettigheder.
- Kommunale myndigheders tilsyns- og rådgivningspligt.
- Myndigheders og privates underretningspligt vedrørende børn.
- Undersøgelse og oplysning af sager om børn og unge.
- Frivillige og tvangsmæssige indgreb i hjemmet og uden for hjemmet.
- Børns og forældres rettigheder i de særlige procesregler for børnesager, herunder reglerne for advokatbistand.
- Krav til anbringelsen, herunder kommunens pligter under anbringelsen.
- Barnets ret til samvær under anbringelsen, herunder overvåget samvær, telefon- og brevkontrol.
- Magtanvendelse i forhold til anbragte børn. Unge lovovertrædere.
- Hjemgivelse.
- Efterværn.
- Handicaprelaterede ydelser til børn og unge.

Pensum i faget er:

- Jon Andersen: Socialforvaltningsret, 5. udg., Nyt Juridisk Forlag, 2013 (uddrag).
- Materialesamling (vil blive lagt på moodle).

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- redegøre for reglerne vedrørende børn og unge i socialretten,
- redegøre for de relevante faktuelle og retlige spørgsmål inden for faget,
- analysere reglernes indhold og argumentere for valg af retskilde,
- identificere og afgøre processuelle og materielle spørgsmål,
- redegøre for de retlige konsekvenser af en lovovertrædelse, og
- redegøre for håndhævelse.

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en **ekstern mundtlig eksamen**. Der udarbejdes synopsis, som vil være udgangspunkt for den mundtlige eksamen.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- kunne identificere og formulere videnskabelige problemstillinger inden for socialretten med udgangspunkt i børne- og ungeområdet,
- kunne opstille nye løsninger, vælge relevante løsninger og begrunde valget på et videnskabeligt grundlag,
- kunne formidle forskningsbaseret viden og diskutere professionelle og videnskabelige problemstillinger inden for socialretten med både fagfæller, ikke-specialister, samarbejdspartnere og brugere i et korrekt sprog, og
- kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering.

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 10 x 3 timer	= 30 timer
Spørgetime, 1 x 2 timer	= 2 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 163 timer
Eksamensforberedelse (+ synopsis)	= 75 timer
I alt	= 270 timer

2.2. Kursusfag inden for det strafferetlige modul

2.2.1. Videregående strafferet, 10 ECTS

Fagets navn:	Videregående strafferet
Fagets engelske navn:	Advanced Criminal Law
Sprog:	Dansk
Fagets modultilknytning:	Det strafferetlige modul
Fagansvarlig:	Professor Lars Bo Langsted
Underviser:	Professor Lars Bo Langsted / NN

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Udvalgte bestemmelser fra straffelovens specielle del, herunder bedrageri, databedrageri, mandatsvig, skyldnersvig og bestikkelse.
- Reglerne om konfiskation, som vil indgå som et centralt element.
- Selskabsledelsens strafferetlige ansvar.
- Ikt-reletaret kriminalitet

Pensum i faget er:

- Aktuelt materiale i form af betænkninger, lovforslag, domme og henvisninger til trykt retspraksis. Lægges løbende på moodle.
- Diverse artikler og uddrag fra bøger vedrørende de enkelte elementer.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- redegøre for fagets begreber og terminologi,
- redegøre for de videnskabelige problemstillinger, som knytter sig til faget,
- redegøre for de relevante retskilder, herunder fagets teori, lovbestemmelser, og afgørende retspraksis,
- anvende fagets begreber, terminologi og relevante retskilder i forbindelse med diskussion af fagets videnskabelige problemstillinger,
- redegøre for gældende ret inden for fagets område, og
- redegøre for sammenhænge og forskelle inden for fagets område.

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en **ekstern mundtlig eksamen**.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- kunne identificere og formulere videnskabelige problemstillinger inden for det danske og til dels det internationale retsområde,
- på et videnskabeligt grundlag at kunne opstille nye løsninger, vælge relevante løsninger og begrunde valget,
- kunne formidle forskningsbaseret viden og diskutere professionelle og videnskabelige problemstillinger inden for strafferetten og straffeprocessen med både fagfæller, ikke-specialister, samarbejdspartnere og brugere i et korrekt sprog, og
- selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering.

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 10 x 3 timer (eller tilsvarende) Samt spørgetime	= 32 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 168 timer

Eksamensforberedelse

= 70 timer

I alt

= 270 timer

2.2.2. Politiret, 10 ECTS

(der kan muligvis komme enkelte ændringer til denne fagbeskrivelse, da det er et nyt fag)

Fagets navn:	Politiret
Fagets engelske navn:	Police Law
Sprog:	Dansk
Fagets modultilknytning:	Det strafferetlige modul
Fagansvarlig:	Professor Lars Bo Langsted
Underviser:	Ekstern lektor Lene Wachter Lentz

Deltagerbegrænsning: 20

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Politiets organisation og styring
- Politiets opgaver, også som forvaltningsmyndighed
- Lovgrundlaget og de retlige principper for politiets virksomhed og magtmidler
- Centrale problemstillinger i forholdet mellem politi og borger

Pensum i faget er:

- Ib Henricson: Politiret, 5. udg. (uddrag), Jurist og Økonomforbundets Forlag 2012.
- Diverse domme og artikler samt andet aktuelt materiale.
- Cases og praktiske eksempler fra politiets virksomhed vil løbende indgå i undervisningen

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- redegøre for fagets begreber og terminologi,
- redegøre for de videnskabelige problemstillinger, som knytter sig til faget,
- redegøre for de relevante retskilder, herunder fagets teori, lovbestemmelser, og afgørende retspraksis,
- anvende fagets begreber, terminologi og relevante retskilder i forbindelse med diskussion af fagets videnskabelige problemstillinger,
- redegøre for gældende ret inden for fagets område, og
- redegøre for sammenhænge og forskelle inden for fagets område.

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en **ekstern mundtlig eksamen**. Den studerende har mulighed for at udarbejde en synopsis i et selvvalgt emne inden for pensum til brug for eksamen.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- kunne identificere og formulere videnskabelige problemstillinger inden for det danske

- og til dels det internationale retsområde,
- på et videnskabeligt grundlag at kunne opstille nye løsninger, vælge relevante løsninger og begrunde valget,
 - kunne formidle forskningsbaseret viden og diskutere professionelle og videnskabelige problemstillinger inden for strafferetten og straffeprocessen med både fagfæller, ikke-specialister, samarbejdspartnere og brugere i et korrekt sprog, og
 - selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering.

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 10 x 3 timer (eller tilsvarende) Samt spørgetime	= 32 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 168 timer
Eksamensforberedelse	= 70 timer
I alt	= 270 timer

2.3. Kursusfag inden for det formueretlige modul

2.3.1. Erhvervserstatningsret, 10 ECTS

Fagets navn:	Erhvervserstatningsret
Fagets engelske navn:	Commercial Tort Law
Sprog:	Dansk
Fagets modultilknytning:	Det formueretlige modul
Fagansvarlig:	Professor Lars Bo Langsted
Underviser:	Ekstern lektor Søren Bergenser

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Culpareglens udvikling i den moderne erstatningsret.
- Det objektive ansvar og forsikrings betydning for erstatningsretten.
- Sondringen mellem kontrakts- og deliktsansvar.
- Professionsansvar generelt.
- Advokatansvar.
- Ejendomsmægleransvar.
- Revisoransvar.
- Pengeinstitutters ansvar.
- Bestyrelsesansvar.
- Produktansvar generelt.
- Sondringen mellem mangelsansvar og produktansvar.
- Ansvarsbegrænsninger i forhold til produktansvaret.
- Melleghandlerhæftelse for produktskader.
- Systemskader og udviklingsskader.
- Offentlige myndigheders erstatningsansvar.

Pensum i faget er:

- Vibe Ulfbeck: Erstatningsretlige grænseområder, 2. udg., Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2010.
- Materialesamling.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- redegøre for indholdet af og forholdet mellem erstatningsreglerne i og uden for kontrakt generelt,
- identificere relevante erstatningsretlige problemer og retlige argumenter ud fra et komplekst materiale,
- identificere konkrete problemstillinger i en erstatningsretlig sammenhæng på en måde, der viser overblik og indsigt,
- analysere komplekse erstatningsretlige problemstillinger i lyset af sondringen mellem kontraktansvar og deliktsansvar,
- argumentere for forskellige fagligt begrundede løsninger og foretage en kritisk afvejning af de retlige argumenter, og
- formidle og formulere sin viden og argumentation fagligt og sprogligt korrekt på en struktureret og sammenhængende måde.

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en **ekstern mundtlig eksamen**

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- kunne identificere og formulere videnskabelige problemstillinger inden for det danske retsområde,
- på et videnskabeligt grundlag at kunne opstille nye løsninger, vælge relevante løsninger og begrunde valget, og
- kunne formidle forskningsbaseret viden og diskutere professionelle og videnskabelige problemstillinger inden for erhvervserstatningsretten med både fagfæller, ikke-specialister, samarbejdspartnere og brugere i et korrekt sprog.

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 13 x 3 timer	= 39 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 156 timer
Eksamensforberedelse	= 75 timer
I alt	= 270 timer

2.3.2. Kontraktudarbejdelse, 10 ECTS

Fagets navn:	Kontraktudarbejdelse
Fagets engelske navn:	Contract Drafting and Formation
Sprog:	Dansk
Fagets modultilknytning:	Det formueretlige modul
Fagansvarlig:	Lektor Ulla Steen
Undervisere:	Ekstern lektor Jørgen Nielsen

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Kontraktlige begreber, metodiske problemer herom samt den praktiske anvendelse heraf
- Den kontraktretlige terminologi og argumentation
- Kontrakten i retssystemet
- Kontraktens fremtræden og opbygning
- Indledende bestemmelser i en kontrakt
- Generelle bestemmelser
- Krav til ydelsen
- Betingelser og forbehold
- Garantier
- Særlige bestemmelser i kontrakten
- Registrering og kontrol
- Unladellespligter efter kontrakten
- Vederlag, betaling og rente
- Medkontrahentens sikring
- Misligholdelse af kontrakten
- Kontraktens ophør
- Lovvalgs-, voldgifts- og værnetingsklausuler
- Kontraktens form og sprog

Pensum i faget er:

- Erik Werlauff: kontrakter, 3. udg., 2013, Jurist- og Økonomforbundets Forlag
- Ad hoc supplement – andet relevant materiale, herunder kontraktparadigmer

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- Korrekt anvendelse og begreber og terminologi på kontraktrettens område
- Redegøre for metodiske problemstillinger, som knytter sig til kontrakten
- Diskutere fordele og ulemper ved opbygning og indhold i kontrakter
- Kunne vurdere og analysere reglernes indhold samt konsekvenserne ved reglernes overtrædelse

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en individuel **mundtlig eksamen**

Undervisningen omfatter 30 undervisningstimer, afviklet som 10 lektioner á 3 timer. I fagafviklingen indgår case-orienteret gruppearbejde med forskellige kontrakttyper. Introduktion til cases, samt gruppefremlæggelse vil foregå som led i undervisningen, mens gruppearbejde forventes afviklet uden for undervisningen.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- Anvende retskilder og juridisk metode på praktiske kontraktretlige spørgsmål
- Kvalificere og relatere juridiske problemstillinger indenfor praktisk kontraktret
- Formulere sig klart og velstruktureret mundtligt og skriftligt om praktisk kontraktretlige spørgsmål med anvendelse af korrekt terminologi

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 10 x 3 timer	= 30 timer
Forberedelse (undervisning pensum)	= 90 timer
Caseorienteret arbejde + forberedelse af fremlæggelse	= 100 timer
Eksamensforberedelse	= 50 timer
I alt	= 270 timer

2.3.3. Pengeinstitutjura, 10 ECTS

Fagets navn:	Pengeinstitutjura
Fagets engelske navn:	Bank Law
Sprog:	Dansk
Fagets modultilknytning:	Det formueretlige modul
Fagansvarlig:	Professor Anders Ørgaard
Underviser:	Ekstern lektor Jacob Dalsgaard-Hansen

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Pengeinstitutjura som juridisk disciplin.
- Pengeinstitutjuraens aktører.
- Regulering af pengeinstitutter.
- Pengeinstitutvirksomhed.
- Forsvarlig drift af et pengeinstitut.
- Tilsyn med pengeinstitutter.
- Klager over pengeinstitutter.
- Hvidvaskreglerne.
- Forskellige aftaleretlig forhold.
- Pengeforpligtelsen.
- Misligholdelse i pengeinstitutforhold.
- Ophør af aftaler med pengeinstitutter, herunder opsigelse, modregning i forskellige kontotyper, eftergivelse, forældelse og slutafregning.
- God skik.
- Indlån og indskydergaranti.
- Udlån, forbrugerkredit og erhvervslivets låntagning.
- Betalingsformidling, herunder lov om betalingstjenester, hæftelses- og ansvarsregler og checkbetalinger.
- Kautionsforpligtelse for banklån, herunder regulering af kautionsforpligtelse, indgåelse af kautionsaftaler, oplysningsforpligtelse, ophør og indfrielse og regres.
- Bankgarantier.
- Støtteerklæringer.
- Værdipapirhandel.
- Finansiell rådgivning.

Pensum i faget er:

- Camilla Hørby Jensen (red.), Nis Jul Clausen, Nina Dietz Legind og Hans Viggo Godsk Pedersen: Bankjura – udvalgte emner, 2. udg., Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2013.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- korrekt anvende begreber og terminologi på pengeinstitutjuraens område,
- korrekt identificere og kvalificere institutter og aktører,
- Forstå relevant praksis fra Pengeinstitutankenævn og domstole, og
- anvende retskilder og juridisk metode i pengeinstitutjura.

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en **ekstern mundtlig eksamen**.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på selvstændig vis at:

- kvalificere og relatere juridiske problemstillinger inden for pengeinstitutområdet,
- Formulere sig klart og velstruktureret om pengeinstitutjuridiske spørgsmål med anvendelse af korrekt terminologi, og
- kunne vurdere og analysere reglernes indhold samt konsekvenserne af reglerne.

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 13 x 3 timer	= 39 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 120 timer
Eksamensforberedelse	= 111 timer
I alt	= 270 timer

2.3.4. Forsikringsret, 10 ECTS

Fagets navn:	Forsikringsret
Fagets engelske navn:	Insurance law
Sprog:	Dansk
Fagets modultilknytning:	Formueret
Fagansvarlig:	Lektor Carsten Munk-Hansen
Undervisere:	Eksterne lektorer Shapol Nejad og Niels Vase

Den studerende skal opnå **viden** om:

- forsikringsretlige begreber
- den retlige regulering af forsikringsaftaler
- forskellige forsikringsaftaler i retlig belysning, herunder agreed documents, fremherskende adhæsionskontrakter og individuelle kontrakter samt forsikringsretlige fortolkningsprincipper i henseende til disse
- forsikringsretlig argumentation og forsikringsmæssige principper
- metodiske udfordringer og den retlige praksis om forsikringer
- forsikringsretlige tvister ved ankenævn og domstole

Pensum i faget er:

- *Henning Jønsson og Lisbeth Kjærgaard: Dansk Forsikringsret, 9. udg., Jurist- og Økonomiforbundets Forlag, 2012*

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- redegøre for forsikringsrettens regler og anvendelse, begreber og terminologi,
- redegøre for forsikringsrettens retskildemæssige og metodiske grundlag,
- analysere retskildemateriale og retsregler i forsikringsretten,
- identificere og afgøre processuelle og materielle forsikringsretlige spørgsmål,
- afgøre de retlige konsekvenser af en overtrædelse af forsikringsretlige regler og principper,
- afgøre og vurdere forsikringsretlige spørgsmål, og
- redegøre for principper for afgørelse af tvister i det praktiske liv

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en individuel **mundtlig eksamen** (eksamen på 8. og 9. semester omfatter erhvervs og produktansvarsforsikring)

Undervisningen omfatter 30 undervisningstimer, afviklet som 10 lektioner á 3 timer.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- anvende forsikringsrettens retskilder
- anvende juridisk metode i lyset af de inden for forsikringsretten gældende principper
- kvalificere forsikringsretlige problemstillinger på en relevant måde til løsning af konkrete problemstillinger
- mundtligt formulere sig klart og velstruktureret med anvendelse af korrekt forsikringsretlig terminologi

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 10 x 3 timer	= 30 timer
Forberedelse (undervisning pensum)	= 190 timer
Eksamensforberedelse	= 50 timer
I alt	= 270 timer

2.3.5. Virksomhedsoverdragelse, 10 ECTS

Fagets navn:	Virksomhedsoverdragelse
Fagets engelske navn:	Mergers and Acquisition
Sprog:	Dansk
Fagets modultilknytning:	Det formueretlige modul
Fagansvarlig:	Lektor Thomas Rønfeldt
Undervisere:	Ekstern lektor Søren Ehlert

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Virksomhedsoverdragelser, herunder intro, forløb, aktørerne og auktion.
- Overdragelsesmåder, herunder aktie, aktie, alternativer (fusioner, joint ventures, del-salg og MBO) og overdragelse af insolvente/nødlidende virksomheder.
- Overdragelsesdokumenter, herunder fortrolighedsaftale/Non Disclosure Agreement, eksklusivitetsaftaler, hensigtserklæringer/Letter of intent, ovoerdragelsesaftaler/Share Purchase Agreements og øvrige væsentlige aftaler.
- Strategiske overvejelser, herunder ledelsesmæssige begrundelser for køb, driftsmæssige aspekter og risiko og risikoafdækning.
- Implementering og organisationsformer.
- Værdiansættelse.
- Regnskabsmæssige forhold.
- Mangler, herunder miljøforhold: mangler ctr. garantier, købers undersøgelse/due diligence, miljømæssig undersøgelse og planlov/miljølov.
- Skattemæssige konsekvenser/problemstillinger, herunder værdiansættelse ctr. skattemyndighederne, "løbende ydelser" som vederlag, beskatning af aktier ctr. aktiver, moms og tinglysnings- og registreringsafgift.
- Børsretlige aspekter, herunder optagelse/afnotering, pligtmæssige overtagelsestilbud og oplysningsforpligtelser.
- Konkurrenceretlige aspekter, herunder fusionskontrol (EU- og DK-regler).
- Finansiering og tvistløsning, herunder egenkapital ctr. fremmedkapital (gearing) og finansieringskilder og "Covenants".
- Selvfinansiering.

Pensum i faget er:

- Johannus Egholm Hansen og Christian Lundgren: Køb og salg af virksomheder, 5. udg., Nyt Juridisk Forlag, 2014.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- redegøre for fagets begreber og terminologi,
- redegøre for de videnskabelige problemstillinger, som knytter sig til faget,
- redegøre for de relevante retskilder, herunder fagets teori, lovbestemmelser og afgørende retspraksis,
- anvende fagets begreber, terminologi og relevante retskilder i forbindelse med diskussion af fagets videnskabelige problemstillinger,
- redegøre for gældende ret, og
- overordnet kunne forklare de økonomiske elementer i faget.

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en **ekstern mundtlig eksamen**.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- formulere sig klart og velstruktureret med anvendelse af korrekt terminologi,
- kunne redegøre for fakta og kvalificere indholdet af de juridiske problemstillinger, dette fakta giver anledning til inden for fagets område,
- kunne redegøre for gældende teori, reglernes indhold og gældende ret, og
- anvende juridisk metode på såvel konkrete spørgsmål og teoretiske problemstillinger inden for fagets område og fremkomme med begrundede forslag til løsninger.

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 13 x 3 timer	= 39 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 194 timer
Eksamensforberedelse (+ synopsis)	= 37 timer
I alt	= 270 timer

2.3.6. Erhvervslejeret, 10 ECTS

Fagets navn:	Erhvervslejeret
Fagets engelske navn:	Law on Business Rent
Sprog:	Dansk
Fagets modultilknytning:	Det formueretlige modul
Fagansvarlig:	Lektor Louise Faber
Underviser:	Lektor Louise Faber

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Erhvervslejelovgivningen.
- Erhvervslejeaftalens indgåelse og gyldighed.
- Erhvervslejerens indflytning og erhvervslejerens misligholdelsesbeføjelser ved forsinkelse, retsmangler og faktiske mangler på indflytningstidspunktet.
- Erhvervslejerens brug og vedligeholdelse af det lejede under lejeforholdets bestående omfattende mangelfuld vedligeholdelse og risikofordeling.
- Lejens fastsættelse og ændring.
- Lejens betaling, omfattende betalingstid, betalingssted og betalingsmisligholdelse.
- Udlejerens genforhandlingsret.
- Lejemålets legale overladelse til personale og andre og ved fremleje.
- Personskifte på lejerside, omfattende afståelsesret og genindtrædelsesret og lejemålets overgang til andre ved lejers død, skilsmisse, pension, generationsskifte, samlivsophør eller selskabsforandring.
- Uopsigelighedsprincippet og lejeaftalens ophør omfattende opsigelse, tidsbegrænsede lejeaftaler og erhvervsbeskyttede lejeaftaler.
- Erstatning ved opsigelse.
- Ophævelse af erhvervslejeaftaler.
- Fraflytningsopgør.
- Lejeaftalens beskyttelse ved udlejerskifte.
- Erhvervslejerettens begreber, terminologi og relevante retskilder, der knytter sig her til, herunder retsafgørelser og forholdet mellem domstolsafgørelser samt herunder lovgivningen og dens samspil med den almindelige obligationsret, boliglejeretten i forbindelse med diskussion af fagets videnskabelige problemstillinger.

Pensum i faget er:

- Karin Laursen m.fl.: Erhvervslejeret, 2. udg. Ejendomsforeningen Danmark, 2013.
- Derudover anbefales den studerende at anvende Karnovs særtryk af Leje- og Boliglovene 2014.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- redegøre for erhvervslejerettens regulering under anvendelse af lejerettens begreber og terminologi,
- analysere og vurdere videnskabelige problemstillinger, der knytter sig til den danske lejelovgivning vedrørende erhvervslejemål,
- afgøre og vurdere retlige spørgsmål inden for erhvervslejeretten på baggrund af relevante fakta og under inddragelse af lejerettens retskilder, herunder identificere det retlige indhold af en tvist mellem to eller flere parter og beskrive denne i lejeretlig terminologi samt fremkomme med begrundet forslag til tvistens løsning,

- analysere reglernes indhold og argumentere for valg af retskilde,
- identificere og afgøre processuelle spørgsmål, og
- analysere og udfærdige erhvervslejekontrakter.

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en ekstern mundtlig eksamen.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- kunne identificere og formulere videnskabelige problemstillinger inden for dansk lejeret,
- på et videnskabeligt grundlag at kunne opstille nye løsninger, vælge relevante løsninger og begrunde valget ved indgåelse af erhvervslejekontrakter og ved afgørelser af tvister,
- kunne formidle forskningsbaseret viden og diskutere professionelle og videnskabelige problemstillinger inden for erhvervslejeretten med både fagfæller, ikke-specialister, samarbejdspartnere og brugere i et korrekt sprog,
- selvstændigt kunne påtage sig professionelt ansvar, og
- selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering.

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 10 x 3 timer	= 30 timer
Workshop: Kontraktgennemgang	= 6 timer
Temaseminar	= 4 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 194 timer
Eksamensforberedelse	= 37 timer
Spørgetime	= 2 timer
I alt	= 270 timer

2.3.7. Fast ejendom, 10 ECTS (9. semester erhvervsjura)

Her henvises til [Fagbeskrivelse](#) for STO CJ 2013

Obligatorisk fag på Jurauddannelsens 7. semester.

2.4. Kursusfag inden for det skatteretlige modul

2.4.1. Moms, 10 ECTS *

Fagets navn:	Moms
Fagets engelske navn:	VAT
Sprog:	Dansk
Fagets modultilknytning:	Det skatteretlige modul
Fagansvarlig:	Lektor Thomas Rønfeldt
Underviser:	Ekstern lektor Charlotte Sørensen
Kursusforbud:	Faget er målrettet studerende på erhvervsøkonomi-jurastudiet, men kan også vælges af studerende på jurastudiet.

Den studerende skal opnå **viden** om:

- Formålet med momslovgivningen.
- De grundlæggende økonomiske og juridiske principper, herunder særligt momsens neutralitet, den momspligtige transaktion, kvalificering af den afgiftspligtige person, leveringsstedet for varer og ydelser, reglerne om fritagelse for betaling af moms og afgift, reglerne om momsfradrag/godtgørelse af moms, kvalificering af de betalingspligtige personer, opgørelse og beregning af de afgiftspligtige mængder og værdier, valg af beregningsmetode og –principper til brug for godtgørelse af moms, momsfradragsret, fakturerings- og regnskabsbestemmelser og angivelse og indbetaling af skyldig moms.

Pensum i faget er:

- Momslovgivningen.
- Udvalgte dele af momslovgivningens forarbejder.
- Uddrag af SKATs Juridiske vejledning.
- En længere række nærmere specificerede afgørelser og artikler.

Undervisningen tilrettelægges så den studerende gennem anvendelse af den juridiske metode opnår **færdigheder** i at:

- anvende momsretlige begreber og terminologi korrekt,
- redegøre for de relevante retskilder, herunder de relevante momsretlige retskilder og relevant momsretlig praksis, såvel nationalt som EU-retligt,
- redegøre for gældende ret,
- opgøre og beregne såvel afgiftspligtige mængder og værdier samt fritagelser og godtgørelser på baggrund af den studerendes viden om mulige beregningsmetoder,
- angive moms korrekt,
- anvende de grundlæggende momsretlige principper, således at den studerende bliver i stand til at fortolke og anvende de komplicerede regelsæt og som følge heraf i stand til at identificere, kvalificere og i givet fald beregne de afgiftspligtige transaktioner, og
- identificere det retlige indhold af en tvist mellem 2 parter i relation til de momsretlige problemstillinger og fremkomme med begrundet svar på tvistens løsning.

Det forventes af de studerende, at de deltager aktivt i undervisningen, herunder ved mundtlige og skriftlige præsentationer for klassen.

Ligeledes forventes det at den studerende sideløbende med undervisningen deltager i et forløb, som skal sikre den studerendes forståelse for momsens håndtering i praksis. Den studerende vil

således i takt med at undervisningen skrider frem deltage i et fiktivt virksomhedsforløb via primært e-mailkommunikation, hvor den studerende får til opgave at anvende undervisningen og de opnåede færdigheder på samme måde, som tilfældet ville være i praksis.

I det omfang der er behov for en tilpasning af undervisningen på baggrund af de studerendes forudsætninger som henholdsvis 6. og 8. semester-studerende, vil et antal undervisningsgange for de studerende blive opdelt i overensstemmelse med semesterfordelingen.

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en **ekstern mundtlig eksamen**. I det omfang der deltager studerende fra forskellige semestre på faget, vil der blive differentieret mellem de studerende i forhold til de krav, der stilles til henholdsvis bachelor- og kandidatstuderende.

Den studerende skal samlet opnå **kompetence** til på videnskabelig vis at:

- formulere sig klart og velstruktureret om momsretlige forhold med anvendelse af korrekt terminologi,
- kunne analysere fakta og kvalificere indholdet af de juridiske problemstillinger dette fakta giver anledning til inden for momsretten,
- kunne redegøre for reglernes indhold og gældende ret, og
- anvende juridisk metode på såvel konkrete spørgsmål og teoretiske problemstillinger inden for momsretten, samt fremkomme med begrundede forslag til løsninger. I den forbindelse skal den studerende blandt andet kunne grundlæggende vurdere og analysere en given problemstilling og i forlængelse heraf rådgive om reglernes indhold, beregne, opgøre og angive moms korrekt efter hensyntagen til særligt relevante fritagelses- og godtgørelsesmuligheder, rådgive om grundlæggende muligheder og begrænsninger inden for momsretten i relation til afgiftspligtige produkter og rådgive om fakturerings- og regnskabsbestemmelser.

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, 13 x 3 timer, inkl. fiktivt virksomhedsforløb	= 39 timer
Forberedelse (forelæsning)	= 78 timer
Eksamensforberedelse	= 153 timer
I alt	= 270 timer

2.5. Kursusfag inden for det procesretlige modul

2.5.1. Willem C. Vis International Commercial arbitration Moot (20 ECTS)

Fagets navn:	Willem C. Vis International Commercial arbitration Moot
Fagets engelske navn:	Willem C. Vis International Commercial arbitration Moot
Sprog:	Engelsk
Fagets modultilknytning:	Det procesretlige modul
Fagansvarlig:	Professor Anders Ørgaard
Undervisere:	NN, Claus Madsen og professor Anders Ørgaard
Oprettelse forudsætter:	Deltagelse af mindst 6 studerende
Deltagerbegrænsning:	Der kan max deltage 6 studerende på holdet. Deltagerne udvælges på baggrund af en et interview på engelsk med underviserne.
Deltagerkrav:	<p>Undervisningen foregår på engelsk og deltagerne forventes aktivt at tage del i undervisningen på engelsk. Deltagerne skal beherske engelsk på højt niveau. Processkrifter udarbejdes af deltagerne på engelsk og procedurekonkurrence foregår ligeledes på engelsk. De studerende på holdet forventes at deltage i konkurrencerne, hvor de studerende, der udvælges efter en intern udvælgelsesprocedure, kan procedere under selve konkurrencen, og opnå personlig udmærkelse, såfremt den pågældendes point berettiger hertil.</p> <p>Det forventes, at deltagerne på holdet aktivt forsøger at tilvejebringe den nødvendige finansiering ved fondsansøgninger, sponsorater, studienævnenes bevillinger m.v. Det anbefales videre, at den studerende følger undervisningen i CISG – International køberet i august måned.</p>

Den studerende skal i faget opnå **viden** om:

- Den internationale køberet.
- International voldgift og relevante regler i forbindelse hermed.
- Juridisk engelsk på højt niveau.
- Aftalefortolkning.
- Udarbejdelse af processkrifter.

Pensum i faget er:

- CISG, 1980.
- Relevante voldgiftsregler, som de oplystes i forbindelse med Vis Moot- konkurrencen.
- The Problem with clarifications and corrections, som udarbejdes i forbindelse med The Annual Willem C. Vis International Arbitration Moot og de juridiske problemstillinger, som dette lægger op til eller grænser op til.
- Processkrifter, som udarbejdes af hvert hold studerende, der deltager på holdet.

Undervisningen er i henhold til studieordningen placeret på uddannelsens 9. semester, men undervisningen strækker sig ind i 10. semester. Som et led i undervisningen, skal den studerende

udarbejde to processkrifter på engelsk samt forberede og afholde mundtlig procedure. Da den mundtlige procedure afholdes i ugen op til påske i Wien, strækker faget sig fra september og til ca. 14 dage efter påsken i det efterfølgende semester, hvor der afholdes mundtlig eksamen. Der kræves en betydelig arbejdsindsats af deltagerne blandt andet i form af egen forberedelsestid og deltagelse i procedure, herunder rejseaktivitet.

Undervisningen tilrettelægges således, at den studerende, ved brug af den juridiske metode, opnår **færdighed** i, at anvende relevante regler om international køberet og voldgift, herunder:

- at definere og strukturere et juridisk problem og løsningen herpå i forbindelse med gennemgang og besvarelse af fiktivt sagsmateriale samt efterfølgende udarbejdelse af processkrifter
- at identificere det retlige indhold af en tvist mellem to eller flere parter og beskrive denne i overensstemmelse hermed
- at argumentere ud fra en på forhånd given problemstilling,
- at procedere og mundtligt præsentere en argumentation.

Færdighederne eksamineres ved semestrets afslutning ved en **mundtlig eksamen, der afholdes på engelsk**.

Den studerende skal dermed samlet opnå **kompetence** til, at:

- anvende reglerne indenfor international køberet samt voldgift og generel aftalefortolkning
- præsentere et juridisk synspunkt og argumentere klart og velstruktureret på engelsk
- kvalificere og relatere juridiske problemstillinger samt konsekvenserne ved reglernes overtrædelse

Fagets estimerede tidsforbrug (ECTS-deklaration):

Forelæsninger, timer	= 20 timer
Generel sagsgennemgang	= 50 timer
Udarbejdelse af 2 x processkrift	= 200 timer
Forberedelse af procedure	= 250 timer
Eksamensforberedelse	= 20 timer
I alt	= 540 timer

2.6. Engelsksprogede fag

2.6.1. Drafting of international contracts, 10 ECTS

Name of course:	Drafting of International Contracts
The course's placement in the main modules:	The International law module
Language:	English
Course responsible:	Professor Anders Ørgaard
Teacher:	Associate professor Kristen Christiansen

If you are looking for a career as a lawyer or an in-house legal counsel in a private company, you could benefit from this course. The aim of the course is to give you the ability and understanding required to draft international commercial contracts correctly and comprehensively.

The students will acquire **knowledge** based on:

- The similarities and differences in the way contracts are drafted in the context of different legal traditions, particular on civil and common law jurisdictions in, for example, Germany, England and the United States.
- The overall structure and purpose of the different parts of a contract, from the Letter of Intent to the contract itself
- Techniques used to solve disputes.

Curriculum:

- Scott J. Burnham: Drafting and Analyzing Contracts: A Guide to the Practical Application of the Principles of Contract Law, Third Edition, 2003
- Articles concerning the civil law approach

By using legal method and problem based learning the student will gain **skills** in the following areas:

- the ability to analyze the most important contract clauses.

It is recommended that you have acquired a basic knowledge of contract law from your own jurisdiction. The course is interactive and you are required to participate in discussions and in study groups which are aimed at enabling you to analyze and draft commercial contract clauses in English.

At the end of the semester, the student's skills will be examined during an **oral exam** without preparation or books.

Overall the student will acquire **competences** on an academic level in the following:

- drafting the best clause for a specific purpose relating to the conditions of a particular contract, and
- conducting a thorough analysis of the following clauses: Letters of Intent, confidentiality, good faith and interpretation, penalty and limitation of liability, force majeure and hardship, termination, law and venue.

The estimated time consumption for the course (ECTS-declaration):

Lectures	= 30 hours
Homework	= 205 hours

Exam and short project

= 35 hours

Total

= 270 hours

2.6.2. CISG, 10 ECTS

Name of course:	CISG – International Sales Law
The course's placement in the main modules:	The International law module
Language:	English
Course responsible:	Professor Anders Ørgaard
Teacher:	Associate professor Kristen Christiansen

Undervisningen foregår på engelsk.

Den studerende skal i faget CISG- International Køberet opnå **viden** om:

- CISG historisk
- Principperne i CISG
- Systematikken i CISG
- Anvendelsesområde for CISG
- Indgåelse af kontrakter efter reglerne i CISG
- Parternes forpligtelser
- Risikoens overgang
- Beføjelser ved misligholdelse
- Aftalte beføjelser
- Reservationerne i CISG

Undervisningen tilrettelægges således, at den studerende opnår **færdighed og kompetence** i, ved anvendelse af juridisk metode, at:

- Korrekt anvende begreber og terminologi på CISG's område.
- Identificere juridiske problemer med relation til CISG.
- Kvalificere og relatere juridiske problemstillinger indenfor internationalt køb og international aftaleret.
- Formulere sig klart om spørgsmål vedrørende den internationale købelov med anvendelse af korrekt terminologi.
- Kunne vurdere og analysere reglernes indhold samt konsekvenserne af reglerne.
- Analyse og løse problemer med relation til CISG.
- Finde det relevante og frasortere det irrelevante faktum ved problemstillinger med relation til CISG.
- Forstå grundlæggende komparative problemstillinger.

Pensum i faget er: Joseph Lookofsky: Understanding the CISG. Seneste udgave, (worldwide),

Undervisningen omfatter cirka 30 undervisningstimer, fordelt på:

- 10 forelæsningslektioner á 3 timer.

Den estimerede tid for kurset (ECTS-deklaration):

Undervisning = 30 timer

Forberedelse = 205 timer

Eksamensforberedelse = 35 timer

I alt = 270 timer

2.7. Ikke-ECTS-givende tilbud

2.7.1. (Summer School) eventuelt

3. Erhvervsøkonomiske valgfag, 9. semester

3.1 Budgetlægningsdesign og incitamentsbaseret styring, 5 ECTS*

Fagets navn: Budgetlægningsdesign og incitamentsbaseret styring

Fagets engelske navn:

Sprog: Dansk

Fagets modultilknytning:

Fagansvarlig: Adjunkt Thomas Borup

Undervisere: Adjunkt Thomas Borup og lektor Niels Sandalgaard

Baggrund og indhold:

Faget fokuserer på problemstillinger indenfor videregående budgetlægningsdesign og incitamentsbaseret styring herunder at den studerende kan anvende forskellige teoretiske perspektiver til at analysere konkrete budgetterings- og incitamentsrelaterede problemstillinger. Faget vil ligeledes fokusere på budgetterings- og incitamentsrelaterede problemstillinger ud fra en teknisk synsvinkel samt have fokus på, at den studerende kan relatere teorien til den praktiske virkelighed i en organisation.

Kompetence-/læringsmål:

- Beskrive centrale problemstillinger indenfor videregående budgetteringsteori.
- Designe styrings- og incitamentsordninger ud fra en EVA-tankegang.
- Analysere budgetteringssystemer og incitamentsordninger med henblik på at foreslå forbedringer og konkrete løsningsforslag under hensyntagen til de virksomhedsspecifikke forhold.
- Foretage avancerede variansanalyser på en praktisk problemstilling
- Anvende activity based costing information til at budgettere ressourcer.
- Foretage likviditetsplanlægning samt analysere om budgetterne afspejler en "sustainable growth"

Forudsætninger:

Faget "strategisk økonomistyring" eller tilsvarende samt økonomistyringsfagene på 4. og 6. semester på HA.

Kursets gennemførelse og lektionsplan:

Faget består af samlet 7 lektioner der afholdes som 3 timers undervisningsgange. Undervisningen vil dels bestå af forelæsninger og dels bestå af diskussioner af centrale artikler på området samt cases. Pensum vil primært bestå af videnskabelige artikler sammen med udvalgte boguddrag. Det forudsættes, at litteraturen er læst på forhånd for at sikre en aktiv deltagelse i undervisningen. Den supplerende litteratur forudsættes ikke læst, men kan eksempelvis være til inspiration i forbindelse med specialeskrivning eller lignende.

Lektionsoversigt – der vil ske ændringer/tilføjelser i litteraturen:

Nr.	Emne	Litteratur	Dato	Underviser
1	Budgetadfærd og aflønning	Kaplan & Atkinson (1998), kap 13+14 Prendergast (1999)	16-09-14	NiS
2	Målstyring og aflønning udfra Economic value added	To be announced	23-09-14	NiS
3	Nyeste budgettendenser	Bourmistrov & Kaarbøe (2013) Henttu-Aho & Järvinen (2013) Sandalgaard & Bukh (2013)	02-10-14	NiS
4	Budgetlægning og opfølgning	More to be announced Anthony & Govindarajan (2001) kap 7+8+9 Cheatham & Cheatham (1996) Shank & Churchill (1977) Kaplan (1994) Eksamen-BSC-2011-opg1 case Real-life examples (1+2)	07-10-14	TBK
5	Omkostninger i budgettering, ABB og TD-ABC/B	More to be announced Stevens (2004) Sandison et al (2003) Anderson & Kaplan (2007) kap 5+9 Birch case tekst	09-10-14	TBK
6	Likviditetsbudgettering og finansieringsbudgetter	Welsch (1988) kap 12 Schack (2009) Kap 4 Powersoul case tekst Eksamen 2012 (2011) case	14-10-14	TBK
7	Langtids-budgetter ud fra et "sustainable growth perspective"	Donaldson (1985) Paul Newman case tekst	16-10-14	TBK

Evalueringskriterier:

For karakteren 12: Gives den fremragende præstation, der i forhold til ovenstående kompetence- og læringsmål demonstrerer en omfattende og reflekterende opfyldelse af modulets målsætninger, med ingen eller få uvæsentlige mangler.

For karakteren 02: Gives for den minimale acceptable grad af opfyldelse af de ovenstående kompetence- og læringsmål.

Foreløbig litteratur lektion 1-3:

Bourmistrov, A. & Kaarbøe, K. (2013), "From comfort to stretch zones: A field study of two multinational companies applying "beyond budgeting" ideas", *Management Accounting Research*, Vol. 24, pp. 196-211.

Henttu-Aho, T. and Järvinen, J. (2013), "A Field Study of the Emerging Practice of Beyond Budgeting in Industrial Companies: An Institutional Perspective", *European Accounting Review*, Vol. 22, No. 4, pp. 765-785.

Kaplan, Robert S. & Atkinson, Anthony A. (1998). *Advanced management accounting*: Prentice Hall
CHAPTER 13+14

Prendergast, C. (1999). The provisions of incentives in firms. *Journal of Economic Literature*, 37, pp. 7-63

Sandalgaard, N. & Bukh, P. N. (2013). Beyond Budgeting and change: a case study. *Journal of Accounting & Organizational Change*.

Yderligere litteratur vil blive tilføjet.

Foreløbig litteratur lektion 4-7:

Anderson, Steven R. & Kaplan, Robert S. (2007). Chapter 5+9: In: *Time-driven activity-based costing: a simpler and more powerful path to higher profits*: Boston, Mass.: Harvard Business School

Cheatham & Cheatham (1996), Redesigning cost systems: is standard costing obsolete?, *Accounting Horizons*, vol 10 no 4

Donaldson (1985), Financial goals and strategic consequences, *Harvard Business Review*, May-June.

Kaplan, Robert S. (1994). Flexible Budgeting in an Activity-Based Costing Framework. In: *Accounting Horizons*, Vol. 8, Iss. 2, pp. 104-109

Kramer, Eugene H. (1998). Chapter 5: Cost behavior and the relationship to the budgeting process. In: *Rachlin, Robert: Handbook of budgeting*, 4. ed., pp. 5.1-5.17. New York: John Wiley and Sons

Govindarajan, Vijay & Anthony, Robert N. (2001). Chapter 7+8+9: 10. edition, *Management Control Systems*

Sandison, Derek; Hansen, Stephen C. & Torok, Robert G. (2003). Activity-based planning and budgeting: A new approach from CAM-I. In: *Journal of cost management*, Vol. 17, Iss. 2, pp. 16-22.

Schack (2009), *Regnskabsanalyse og virksomhedsbedømmelse*, Jurist og økonomforbundets forlag, 4.udgave (NB: 3. og 2. udgave kan også bruges) kap 4

Shank, John K. & Churchill, Neil C. (1977). Variance Analysis: A Management-Oriented Approach. In: *Accounting review*, Vol. 52, Iss. 4, pp. 950-.

Stevens, M. E. (2007). Activity-based planning and budgeting: The coming of age of the consumption-based approach. In: *Journal of Corporate Accounting & Finance*, Vol. 15, Iss. 3, pp. 15-28.

Welsch, Glenn A. (1988). Chapter 12+13: In: *Budgeting. Profit planning and control*: pp. 466-491. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall

Yderligere litteratur vil blive tilføjet.

Inspiration til anden litteratur:

Schack (2006), Anvendt Økonomistyring.

Madsen (1971), Budgettering.

Worre (1978), Aktivitetsbudgettering, civiløkonomernes forlag

3.2 Business Models, 5 ECTS* (foreløbig)

Fagets navn:	Business Models
Fagets engelske navn:	Business Models
Sprog:	Engelsk
Fagets modultilknytning:	
Fagansvarlig:	
Undervisere:	Professor Christian Nielsen og adjunkt Morten Lund

Background:

A business model is a sustainable way of doing business. Here sustainability stresses the ambition to survive even harsh business landscapes and create profits in the long run. Whether profits are retained by the shareholders or distributed in some degree to a broader mass of stakeholders is not the focus here. Sustainability is the propensity to survive and thus also the ability to stay competitive. As such, a business model is not to be understood as a static way of doing business. It must be developed, nursed and optimized continuously in order for the company to meet changing competitive demands. Precisely how the company differentiates itself is the competitive strategy, whilst it is the business model that defines on which basis this is to be achieved; i.e. how it combines its know-how and resources to deliver the value proposition (which will secure profits and thus make the company sustainable).

In the last decades, the speed of change in the business landscape has continuously accelerated. In the late 1990's, the e-business revolution changed global competition, and during the early years of the new millennium the knowledge-based society along with rising globalization and the developments in the BRIC economies ensured that momentum continued upwards. According to Sweet (2001, 71) these changes in the business landscape and society have had major implications for firm-level demands such as how value is configured.

As new forms of value configurations emerge, so do new business models. Therefore, new analysis models that identify corporate resources such as knowledge and core processes are needed in order to illustrate the effects of decisions on value creation. Accordingly, managers as well as analysts must recognize that business models are made up of portfolios of different resources (also denoted assets) and not merely traditional physical and financial assets. Therefore, companies need to leverage business models that link combinations of assets to value creation.

The rising interest in understanding and evaluating business models can to some extent be traced to the fact that new value configurations outcompete existing ways of doing business. There exist cases where some businesses are more profitable than others in the same industry, even though they apply the same strategy. This illustrates that a business model is different from a competitive strategy and a value chain. A value chain is a set of serially performed activities for a firm in a spe-

cific industry. The difference thus lies in the way activities are performed (strategic and tactical choices), and therefore a business model is closely connected to the management control agenda.

The business model perspective has been found useful for aligning financial and non-financial performance measures with strategy and goals. In addition, communicative aspects from executive management to the rest of the organization, and also to external stakeholders such as bankers, investors and analysts, are also facilitated by a business model perspective.

Yet, another standpoint in business model studies is referring to its innovation processes. Due to today's 'hypercompetition' (D'Aveni 1994) in a globalizing world, companies in all industries worldwide find themselves competing in ever changing environments. Those changes force companies to rethink their operational business models more frequently and more fundamentally, as innovation based solely on new products and aimed towards local markets is no longer sufficient to sustain their competitiveness and survival. Competitors can relatively easily copy products, and local market segments today are often quickly captured by global rivals located elsewhere.

The IBM global CEO study 2006 held among 765 top CEOs is also in favor of that claim – business model innovation matters. Competitive pressures have pushed business model innovation much higher than expected on industrial priority lists. According to that study, approx. 30 percent of CEOs are pursuing business model innovation initiatives and quite rightly so.

Emphasis in this course is placed on frameworks and methods that are both theoretically sound and practically useful.

The student's gain from the course:

The objective of this course is to help students achieve an understanding, skills, and competences regarding:

- What a business model is and how it can be characterized, analyzed and evaluated
- Understand how a business model differs from a generic value chain and from strategy
- Learn how representation techniques can enhance communication and reporting and thus ensure that the message being sent from a company is received appropriately
- Learn to apply models such as the Business Model Canvas, Client business models, Intellectual capital statements and value creation maps to a business model description and innovation process
- Change management and organizational learning.
- Innovation management and continuous innovation challenges.
- Business models and open innovation strategies.

Prerequisites:

Bachelor's degree

Lectures (preliminary plan):

No.	Theme	Literature
1	Introduction to Business models and representation <ul style="list-style-type: none"> • Value creation and strategy • Value drivers 	Zott, Amit & Massa 2011 Morris 2003 Cooper 1992 Nielsen & Dane-Nielsen 2009
2	Alternative frameworks for analyzing Business Models <ul style="list-style-type: none"> • SSA • Intellectual capital statements and analyzing ICS • Value creation maps 	Bell et al. 1997 Mouritsen et al. 2003 Nielsen et al. 2006
3	The Business Model Canvas	Osterwalder et al. 2010: http://www.businessmodelgeneration.com/book
4	Change Management	Gunfire at sea case
5	Innovation and continuous innovation challenges	Doz & Kosonen, 2010 Von Hippel, 2004 Christensen, 1995 Chesbrough, 2010
6	Business Models Innovation & Open Innovation	Dahlandera & Gannb, 2010 LEGO case Novo Nordisk case

Marks and evaluation criteria:

The evaluation is an individual oral examination.

The mark 12, excellent, is given for the excellent performance displaying a high level of command of all aspects of the relevant material, with no or only a few minor weaknesses.

The mark 02, adequate, is given for the performance meeting only the minimum requirements for acceptance.

Literature:

Applied textbook:

Nielsen, C. & M. Lund (Eds.) 2012. *Business Models: Networking, Innovating and Globalizing* (1st Ed.), BookBoon.com

Articles:

Bower, J.L. & Clayton M.C. 1995. Disruptive technologies: Catching the wave, *Harvard Business Review*, Vol. 73, no.1, pp. 43-53.

- Bell et al. 1997. Auditing Organizations Through a Strategic-Systems Lens. KPMG
- Chesbrough, H. & R.S. Rosenbloom 2002. The role of the business model in capturing value from innovation: Evidence from Xerox Corporation's spin-off companies, *Industrial and Corporate Change*, Vol. 11, No. 3, pp. 529-555.
- Chesbrough, H. 2010 Business model innovation: Opportunities and barriers, *Long Range Planning*, Vol. 43, pp. 354-363.
- Cooper, R. 1992. Formal Organization as Representation: Remote Control, Displacement and Abbreviation. In: Reed, M. & Hughes, M. (Ed.), *Rethinking Organization*, London, Sage, pp. 254-272.
- Dahlandera, L. & Gannb, D. 2010 How open is innovation? *Research Policy*, Vol. 39, pp. 699-709.
- Doz, Y.L. & Kosonen, M. 2010 Embedding strategic agility: A leadership agenda for accelerating business model Renewal, *Long Range Planning*, Vol. 43, pp. 370-382.
- Magretta, J. 2002. Why business models matter. Harvard Business Review May, pp. 3-8.
- Morris, L. 2003. Business Model Warfare: The Strategy of Business Breakthroughs, InnovationLabs White Paper, prepared & published jointly with A-CASA, The University of Pennsylvania
- Mouritsen et al. 2003 Guideline for Intellectual Capital Statements
- Nielsen, C., Bukh, P., Mouritsen, J., Johansen, M. & Gormsen, P. 2006. Intellectual capital statements on their way to the stock exchange: Analyzing new reporting systems, *Journal of Intellectual Capital*. 7, 2, s. 221-240.
- Nielsen, C. & Dane-Nielsen, H. 2009. At analysere forretningsmodellen: hvad er værdiskabelseshistorien i CrowdCatcher? *Ledelse & Erhvervsøkonomi*. 73, 2, s. 45-63.
- Osterwalder et al. 2010. Business Model Generation
- Sandberg, K.D. 2002. Is It Time to Trade in Your Business Model? Harvard Management Update, Vol. 5, January.
- Sweet, P. 2001. Strategic value configuration logics and the 'new' economy: a service economy revolution? *International Journal of Service Industry Management*, Vol. 12, No.1, pp.70-83.
- von Hippel, E. 2005 Democratizing Innovation: The evolving phenomenon of user innovation. *Journal für Betriebswirtschaft*, Vol. 55, pp. 63-78
- Zott, Amit & Massa 2011. The Business Model: Recent Developments and Future Research

3.3 Ledelsens informationssystemer, 5 ECTS*

Fagets navn:	Ledelsens informationssystemer
Fagets engelske navn:	Accounting Information Systems
Sprog:	Engelsk
Fagets modultilknytning:	
Fagansvarlig:	Adjunkt Thomas Borup
Undervisere:	Lektor Frantisek Sudzina og Mikkel Pallisgaard

Background:

The use of information technology is an integrated part of business management. One of the primary information systems in the company is the accounting system where information technology plays a crucial role. Small companies typically use simple accounting information systems with little functionality, while larger companies use accounting information systems that are integrated with other modules such as sales, distribution, purchasing and human resource (i.e. Enterprise Resource Planning (ERP) systems). In an integrated environment, the accounting information system supports the business processes, registers information throughout the process and aims at real time reporting to decision makers. Looking at accounting information systems being offered from vendors such as SAP, Microsoft Business Solutions, and Oracle the trend is towards more integration regardless of company size.

Generally, accounting information systems need to be designed to safeguard company assets and secure quality of information. Here, safeguarding assets means securing data, preventing and/or detecting internal or external fraud as well as protecting the accounting information system from external threats such as hackers and physical damage. Securing quality of information means minimizing the risk of erroneous or wrong data entering the system and detecting it should it happen anyway. Safeguarding assets and securing information quality is done by using internal control systems and activities including controls specifically aimed at the information system as well as controls that are broader in nature. This includes separation of duties, application controls, validation checks and authorizations.

Course description:

Developments in information technology and accounting information systems, requires employees with knowledge of how information systems and accounting unite. This includes e.g. accountants, controllers, consultants and auditors. The aim of this course is therefore to give an overview of the issues that arise when companies use accounting information systems. The main issues addressed in the course are:

Theme of the module	Chapter
1. Introduction	1, 2, 3
2. Relational Databases	4
3. Accounting Information Systems, Controls and Security	8, 9
4. Processing Integrity and Availability Controls, Auditing Computer-Based Information Systems	10, 11
5. The Revenue and Expenditure Cycles	12, 13

6. The Production and HRM Cycles, General Ledger and Reporting System	14, 15, 16
7. Dealing with Data in SAP	
8. Dealing with Data in SAP	
9. The REA Data Model	17, 18, 19
10. The Systems Development Process	20, 21, 22

It should be noted that the focus of the course is on management accounting and information technology – i.e. supporting management decision making by registration, processing and reporting of accounting information. The course will include some financial reporting issues and to some extent auditing, but the main focus is on the internal management aspect.

Learning outcome of the course:

After following the course the student should be able to:

1. Understand the general and specific issues involved regarding accounting information systems.
2. Understand the reasons for and characteristics of internal control structures in various business processes related to accounting information systems.
3. Use the theoretical models as well as the conceptual tools that are introduced in the course.

Prerequisites:

None

Instructional Approach:

The teaching method is a combination of:

1. Lectures presenting the issues addressed in the textbook and relating these to practical examples.
2. Class discussions relating to various topics within accounting information systems
3. Cases solved by groups and presented and discussed in class.

The teaching approach places great emphasis on student participation and encourages student input in form of questions, examples based on own work experience, active participation in class discussions and presentations.

Marks and evaluation criteria:

The evaluation is an individual oral examination.

The mark 12, excellent, is given for the excellent performance displaying a high level of command of all aspects of the relevant material, with no or only a few minor weaknesses.

The mark 02, adequate, is given for the performance meeting only the minimum requirements for acceptance.

Literature:

Romney & Steinbart (at any time newest edition). Accounting Information Systems. Prentice-Hall.
Selected articles and cases